

telův na to, že by zástavního práva soudně získaného uvalením konkursu (vyrovnání) na jmění dlužníka v době kratší šedesáti dnů od získání tohoto práva zástavního pozbyl, jest právně bezvýznamný. Vždyť v tom směru není rozdílu mezi exekučním právem zástavním a zástavním právem smluvním, obě práva zástavní jsou si na roveň postavena a rozhoduje jen den nabytí práva zástavního o tom, zůstane-li toto právo konkursem (vyrovnáním) nedotčeno. V souzeném případě se ani netvrdí, že žalovaný je již v konkursu (vyrovnání), takže smluvní zástavní právo notářským spisem nabyté, nemohlo by býti již konkursem (vyrovnáním) dotčeno vůbec.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání, opřené o dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s., není oprávněno. Podle § 461 obč. zák. jest zástavní věřitel oprávněn na soudu žádati o dražbu zástavy, při čemž soud má postupovati podle předpisů soudního řádu. Vzhledem k předpisům § 1 min. nař. ze dne 19. září 1860 čís. 272 ř. zák., podle něhož hypotekární věřitel může svou pohledávku soudně uplatňovati jen žalobou, a §§ 1—3, 79 ex. ř., podle nichž lze povolití exekuci jen na základě exekučního titulu, musí i věřitel, který má zástavní právo k movité věci, uplatňovati svou pohledávku žalobou, by tím získal exekuční titul, umožňující mu vedení exekuce podle předpisů o vymáhání peněžitých pohledávek. Právním doličujícím nižší soudy, že v souzeném případě jest zástavní žaloba zbytečná, ježto žalobce má již v rukou exekuční titul podle § 1 čís. 17 ex. ř., který mu umožňuje, by na jeho základě podle předpisů exekučního řádu (§§ 249 a násl.) docílil zpeněžení věci mu do zástavy dané. Námitky žalobcovy, že by nabytím soudcovského práva zástavního pozbyl výhod, které mu poskytuje smluvní zástavní právo, vyvrátil již případně odvolací soud, na jehož správné, věci i zákonu odpovídající důvody se dovolatel poukazuje a k nimž se dodává, že nabytím soudcovského zástavního práva nezaniká již nabyté smluvní zástavní právo, jež zůstává nedotčeno i prohlášením konkursu (§§ 11, 48, 49 konk. řádu). Straně není sice zabráněno, by po případě podala i žalobu zbytečnou a není to důvodem, aby taková žaloba byla odmítnuta. Žalovaný může však tuto zbytečnost uplatňovati meritální námitkou ve sporu a nelze žalobě vyhověti, když tato námitka byla uznána za opodstatněnou, a tím bylo prokázáno, že žalobce nepotřebuje právní ochrany, ježto jeho žalobní nárok jest proti osobě k plnění povinné již jinak zajištěn způsobem umožňujícím vynucení skutečného uspokojení tohoto nároku.

Čís. 12704.

Povinnost nemanželského otce zaopatřiti nemanželské dítě znamená, že nemanželské dítě má býti vedeno na onu cestu, na které by pak bylo s to vydělávati si svůj chléb, má mu býti umožněno, by bylo s to, samo se živiti. Dítě může žádati vyplacení určité částky k cíli svého »zaopa-

tření« jen, prokáže-li, že je k tomu příčina a potřeba v jeho osobě, že zvláštní poměry, na př. tělesná nebo duševní vada, ospravedlňují takové žádání.

(Rozh. ze dne 17. června 1933, Rv II 145/32.)

Žalobce, narozený roku 1906, byl nemanželským synem žalovaného, stavitele. Proti žalobě, již se domáhal žalobce na žalovaném na zaopatření 500.000 Kč (pětkrát 100.000 Kč), ježto prý si chce zařídit obchod se stavebními hmotami a technickou kancelář, namítl žalovaný, že žalobce jest stavitelským praktikantem ve stavebním podniku, že žalovaný platil žalobci až do jeho zletilosti výživné měsíčních 250 Kč a že přestal s placením, když se žalobce mohl živiti sám. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Dovolací soud již opětovně rozhodoval o nároku nemanželského dítěte proti nemanželskému otci na »zaopatření« podle § 166 obč. zák., při čemž setrval na výkladu tohoto zákonného ustanovení zastávaném již starší judikaturou bývalého nejvyššího soudu ve Vídni a hájeném i naukou (srov. repertoř nálezů čís. 74 bývalého nejv. s. ve Vídni, rozh. čís. 1183 sb. Glaser-Unger n. ř., a rozh. čís. 756, 1552, 2959, 6670, 8475 a j. sb. nejv. s. — Dr. Ehrenzweig II. str. 250, Dr. Mayr-Dominik, Právo rodinné str. 106, Krasnopolski IV. — § 51 str. 281 a Dr. Klang str. 390). Podrobně rozvedl otázku tu nejvyšší soud, a to i přihlížeje k motivům občanského zákona, ve svém rozhodnutí čís. 8475 sb. n. s., k němuž se dovolatel k zamezení opakování odkazuje. Jádrem této judikatury je právní názor, že povinnost nemanželského otce »zaopatřit« nemanželské dítě znamená, že »nemanželské dítě má býti vedeno na onu cestu, na které by pak bylo s to vydělávati si svůj chléb«, neboli že mu má býti umožněno, by bylo s to samo se živiti. »Zaopatřením« tedy není poskytnutí peněz k zařízení samostatného podniku nebo samostatné domácnosti, nýbrž jen umožnění cesty k samostatnému vydělku. Jen tehdy může žádati dítě vyplacení určité částky k cíli svého »zaopatření«, když prokáže, že je k tomu příčina a potřeba v jeho osobě, že zvláštní poměry, na př. tělesná nebo duševní vada ospravedlňují takové žádání (srov. rep. čís. 74 — čís. 5476 sbírky Glaser-Unger). Je-li podle toho nárok nemanželského dítěte na zaopatření opodstatněn, má se ovšem vyměření jeho státi pak podle »mohoucnosti« (Vermögen) nemanželského otce. Tomuto výkladu § 166 obč. zák. rozhodnutí dovolatelem citovaná nijak neodporují, naopak jsou s názorem tím v souladu. Rozhodnutí dřívějšího nejvyššího soudního dvoru ve Vídni čís. 1812 úřední sbírky týká se jen otázky, zda nárok nemanželského dítěte na »zaopatření« poskytnutím určité částky k založení samostatné živnosti jest uplatňovati v cestě nesporné, či pořadem práva, a výslovně se tam praví, že z nároku nemanželského dítěte proti otci na »zaopatření« neplyne ještě nutně, že by otec musel dítěti poskytnouti prostředky k samostatnému provozu živnosti — tedy pravý opak toho, co z rozhodnutí toto pro své stanovisko vyvozuje dovolatel. Ani

poukaz k ustanovení § 162 obč. zák. nedopadá, ježto slovo »zdar« (Fortkommen) v § 162 obč. zák. není stejného významu se slovem »zaopatření« (Versorgung) vyskytujícím se v § 166 obč. zák. Dřívější ustanovení § 181 obč. zák. již neplatí, byvši zrušeno zákonem z 28. března 1928 č. 56 sb. z. a n. o osvojení. V souzeném případě žalobce vůbec netvrdil, že vznikla v jeho osobě příčina a potřeba, aby mu žalovaný vyplatil požadovaných 500.000 Kč k cíli »zaopatření«, zejména netvrdil, že má tělesnou nebo duševní vadu, jež by ospravedlňovala ono žádání — takže poskytnutí určité částky k zařízení samostatného podniku bez průkazu podnětu a nutné potřeby požadovati nemůže.

Čís. 12705.

Smlouva o propachtování biografické licence jest nicotná. Zaměstnanec biografu zůstává i po propachtování biografu ve službách majitele licence.

(Rozh. ze dne 22. června 1933, R I 143/33.)

Žalobkyně byla zaměstnána jako pokladní v kině náležejícím žalované Dělnické obci. Proti žalobě o zaplacení služebních požitků namítla žalovaná, že žalobkyně nebyla v jejích službách, nýbrž ve službách Bedřicha T-a. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a uložil soudu první stolice, by vyčkaje pravomoci, dále po zákonu jednal a znovu rozhodl. Důvody: Prvý soud ze zjištěné skutečnosti, že žalovaná strana v lednu 1928 předala provoz biografu Bedřichu T-ovi na jeho účet se závazkem, by převzal do svých služeb dosavadní personál biografu až na několik hudebníků, dále ze skutečnosti, že o tom zaměstnanci, mezi nimi i žalobkyně, byli vyrozuměni, a že od té doby vyplácel služné personálu Bedřich T., usoudil, že žalobkyně od té doby nebyla již zaměstnána u žalované strany, nýbrž u Bedřicha T-a, jenž najal biograf od žalované na vlastní vrub a platil z něho žalované straně jakožto vlastníci licence pachtovné. Dospěv k tomuto závěru první soud žalobu pro nedostatek pasivního oprávnění ke sporu zamítl. Leč první soud se ocitl v zásadním omylu, usoudiv, že žalovaná strana propachtovavši biograf T-ovi a oznámivši to zaměstnancům, nebyla již jejich zaměstnavatelkou. Prvý soud přehlíží ustanovení § 9 min. nař. ze dne 18. září 1912 čis. 191 ř. zák., v němž se výslovně praví, že výkon udělené licence nesmí býti propachtován a že jen výjimečně je dovolen provoz biografu zástupcem (obchodvedoucím), je-li to nutné se zřetelem na licentiáta, když licence je udělena osobě právnické nebo když to bylo ze zvláštních, zřetele hodných důvodů zapotřebí. Tu podle § 14 cit. nař. musí býti zástupce k vykonávání licence označen v rejstříku veřejně přístupném, který o důležitých poměrech licentiáta je veden u zemského úřadu. Z toho, že propachtování licence je zakázáno, vyplývá, že smlouva o propachtování biografické licence je nejen zakázaná, nýbrž že je neplatná, nicotná po rozumu § 879 obč. zák. Nicotná smlouva nemůže však míti žádné následky a zůstala proto žalovaná